

Stadions förskolor

Tjänsteutlåtande
Dnr: 2017-717-1.1.
Sid 1 (34)

Handläggare
Anders Gustafsson

Till

Stadions förskolor

Telefon: 08-664 31 08

Verksamhetsplan 2018 för Stadions förskolor

Förslag till beslut

Stadions förskolor

Innehållsförteckning

Inledning	3
Administrativa uppgifter	3
Verksamhet.....	3
Brukare/Kunder/Klienter	4
Chef- och ledarskap.....	6
Medarbetare.....	7
1. Ett Stockholm som håller samman	8
1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor.....	8
2. Ett klimatsmart Stockholm.....	18
2.5 Stockholms miljö är giftfri	18
3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm	22
3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar	22
4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm.....	23
4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor	23
4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering	25
4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention	30
4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning	32
Uppföljning av ekonomi.....	33
Resursanvändning	33
Budget 2018	33
Övrigt.....	34

Inledning

Stadions förskoleenhetens signum är värme, professionalitet och framtidstro.

I vår verksamhet strävar vi efter att kombinera den lilla förskolans fördelar i form av trygga relationer med den stora enhetens när det gäller samarbete och utveckling.

Vi vill inledningsvis motivera anledningen till att vi skriver vår verksamhetsplan i den omfattning som följer med att den är ett av våra viktigaste styrmedel. Våra medarbetare skriver sina lokala verksamhetsplaner utifrån denna och det är den "röda tråd" som löper genom våra styrdokument.

Gemensamt är också det projektinriktade arbetssätt som genomsyrar verksamheten.

Skollagen och dess definitioner av utbildning och undervisning.

- Utbildning " den verksamhet inom vilken undervisning sker utifrån bestämda mål".
- Undervisning "sådana målstyrda processer som under ledning av lärare eller förskollärare syftar till utveckling och lärande genom inhämtande och utvecklande av kunskaper och värden".

Inom förskolan bildar omsorg, utveckling och lärande en helhet i undervisningen.

Stadsdelens gemensamma och tillika enhetens utvecklingsområden för 2018 är:

- Pedagogisk plattform, utbildning och införande kommer att pågå under större delen av året.
- Barnrättsperspektivet, vi lyfter in begreppet i våra styrdokument.
- Digitalisering, Vi fortsätter att lyfta fram enhetens egna goda exempel och tar styrhjälp av arbetet kring den pedagogiska plattformen.

Administrativa uppgifter

Stadions förskoleenhet
Förskolechef Anders Gustafsson
08-664 31 08
anders.gustafsson@stockholm.se
Starrängsringen 1, 115 50 stockholm
Antal anställda: Cirka 70

Verksamhet

Vi erbjuder i första hand vårdnadshavare inom stadsdelen pedagogisk verksamhet, förskola, i enlighet med gällande styrdokument, Skollagen, Förskolans läroplan, Stockholms förskoleprogram, Miljöprogrammet och dylikt.

Vi arbetar framförallt med familjer boende i närområdet.

Antal barn ca. 320

Våra medarbetare består till största del av förskollärare (högskoleutbildade) och barnskötare (gymnasieutbildade).

Brukare/Kunder/Klienter

Vi erbjuder i första hand vårdnadshavare inom stadsdelen pedagogisk verksamhet i enlighet med gällande styrdokument, Skollagen, Förskolans läroplan, Stockholms förskoleprogram, Miljöprogrammet och dylikt.

Professionellt bemötande och förhållningssätt

Vid planeringsdagar och i alla våra mötesformer arbetar vi kontinuerligt med bemötande och förhållningssätt och vid ett flertal tillfällen kommer vi att med olika utgångspunkter lägga fokus vid framför allt samverkan med föräldrar/vårdnadshavare och förhållningssätt. Professionalitet är också en del av enhetens signum.

Dialog och delaktighet i enhetens kvalitetsutveckling

Vi har olika samråd, möten där föräldrar får ta del av verksamhetens innehåll utifrån sitt perspektiv. Där kan de också framföra synpunkter, klagomål och tankar. Dessa behandlas sedan och kan ibland vara underlag för verksamhetsförändringar.

Vi lägger stor vikt vid den första kontakten i samband med visningar och vid inskolningen då samarbetet med föräldrarna grundläggs. Vi har en daglig och öppen dialog med föräldrarna då personalen arbetar med att bygga upp ett förtroendefullt samarbete med föräldrarna.

Personalen delger barnets föräldrar vad barnet får vara med om i verksamheten relaterat till läroplanen. I våra återkommande informationsbrev, som utgår från ett gemensamt underlag, berättar vi om verksamhetens innehåll kopplat till styrdokument och vår analys av förskoleundersökningen. 7 av 8 förskolor har även Instagram som ett verktyg för information.

Ur förskoleundersökningen, 2017, har vi valt ett område, som vi kommer att lyfta kontinuerligt under året. Detta område är: Jag upplever att den pedagogiska miljön på mitt barns förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande. 2017 hade vi 83% nöjda föräldrar (2016, 91%).

Från självvärderingen/kvalitetsindikatorn för förskola (WKI) har vi även i år lyft fram problemlösning och problematiserande arbetssätt exempelvis inom matematik, naturvetenskap och teknik som ett område för vidareutveckling. Problemlösning är ett av de områden (enligt en stor forskningsstudie från Nya Zeeland, under ledning av John Hattie) i form av undervisningsstrukturer, som har störst inverkan på barnens förmåga att lära.

Ett exempel på att vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet genomsyrar verksamheten.

Vårt arbete med rutiner för återkoppling och kommunikation, mellan framförallt ledning - personal - vårdnadshavare, kommer att fortsätta då det är ett område som ständigt gör sig påmint i allt från den dagliga kontakten med medarbetare till synpunkter i olika undersökningar.

Vi anser att förskoleundersökningen tillsammans med våra forum för samverkan och information utgör ett gott underlag för samverkan och inflytande med barn och vårdnadshavare utifrån Skollagen (2010:800). Brukarna är centrala i vår verksamhet och detta tar sig uttryck genom att deras perspektiv vägs in i vårt interna arbete. Denna kultur är redan stark inom förskolan dock påminner vi oss själva genom att belysa verksamhetsfrågorna med frågeställningen "Vad blir det för barnen?"

Synpunkter och klagomål

Synpunkter och klagomål tas om hand inom ramarna för verksamheten. De som medarbetarna själva ansvarar för tas om hand av dem, vid behov med stöd från ledningen. De som är av övergripande karaktär tas om hand av ledningen eller vidarebefodras till rätt instans. Ibland inkommer det synpunkter som blir föremål för diskussioner inom enheten som sedan kan leda till utveckling av till exempel informationsflödet mellan förskola och hem.

Chef- och ledarskap

Stadions förskoleenhets signum/vision är värme, professionalitet och framtidstro.

I vår verksamhet strävar vi efter att kombinera den lilla förskolans fördelar i form av trygga relationer med den stora enhetens när det gäller utveckling och samarbete. Vi arbetar för att barnets bästa ska vara vägledande och ställer ofta frågan "Vad blir det för barnen" när vi utmanar medarbetarna.

Dessa i kombination utgör målbilden i vår vision samt pekar ut riktningen för vårt operativa arbete.

Detta implementeras på planeringsdagar, vid enhetens mötesforum samt i vardagliga möten. Vi arbetar för att skapa delaktighet och ökad möjlighet för dialog vid enhetens befintliga mötesforum.

Vidare bygger vi även vår målbild utifrån detta och strävar efter att konkretisera och tydliggöra mål som är uppföljningsbara. Vi har två mål för vårt långsiktiga arbete:

1. Ökad måluppfyllelse utifrån vår verksamhetsplan med tydlig progression och fokus på likvärdighet mellan enhetens förskolor
2. Arbets- och studiero för barn och vuxna
 - Vi skapar en väl avvägd dagsrytm och en lugn miljö. De tankar vi har kring uppföljning är observationer av miljö, regler, rutiner och arbetssätt samt mätning av ljudmiljö
 - Viktiga aspekter
 - I förskoleundersökningen: social förmåga, eget ansvar/inflytande, förhållningssätt, bemötande, respekt
 - I medarbetarenkäten: prioritera arbetsuppgifter, stöd från kollegor, stöd från ledningen vid svårigheter att prioritera

Med hjälp av våra kompetenssatsningar samt med våra uppföljningsverktyg försäkrar vi oss om att medarbetarna är införstådda i verksamhetens mål/åtaganden. Med dessa forum som bas samt i medarbetarsamtalen kartlägger vi och utarbetar möjligheter för lärande på alla nivåer i organisationen. Exempel på kompetenssatsningar/lärande forum är pedagogiska nätverk, coachning av arbetslag, arbetslagsledarutbildning samt fortbildning barnskötare - förskollärare (2 st).

Ledarskapsdeklaration

Jag arbetar för tydlighet i både det stora och det lilla. Jag använder mig av systematiskt kvalitetsarbete som verktyg i ett effektivt förändringsarbete. En del av detta är att använda mig av mål och riktmärken, allt från att sträva efter att bibehålla barnperspektiv till att sätta mål för sjukfrånvaron, WKI (personalens självvärdering av verksamheten) och Förskoleundersökningen. Detta väljer jag att sammanfatta med ett organisatoriskt ledarskap.

Jag är en riktningssättare som leder genom både tal och skrift. Konstruktivt kritisk med ambitionen att behålla både individ- och gruppfokus i strävan mot en förskola i världsklass. Jag strävar efter att mer och mer vara och framstå som autentisk i mitt ledarskap. Då jag anser att det är en viktig del i att skapa förtroendefulla relationer med mina medarbetare.

Jag strävar också efter ett situationsanpassat ledarskap och utmanar mig ständigt för att hitta nya vägar där såväl mål som situation styr mitt val av handlande. Modig och intuitiv samt nyfiken i min strävan för att balansera kraven och möjligheterna för såväl mig själv som medarbetarna. Med hjälp av enhetens uppföljningsverktyg samt mina egna och andras reflektioner kring mitt ledarskap utvärderar och utvecklar jag det vidare. Senaste tankarna kring mitt ledarskap är att oftare leda genom direkt återkoppling när medarbetare lyfter svårigheter de ej anser sig själva kunna hantera. Detta med fokus på problemlösning - lärande, undervisning och kunskap. Jag arbetar också ständigt med balansen att ha flera parallella processer igång samtidigt. Förmågan att prioritera är också ständigt under utveckling.

Jag reflekterar vidare kring arbetet med att stimulera medarbetarna till att finna balansen mellan samarbete och eget ansvar.

Jag arbetar vidare på min ledarskapsdeklaration och förankrar den på samma sätt som enhetens signum/ledarskapsidé. Arbetet med att synliggöra samt organisera för vad verksamheten och dess arbete i slutändan kommer barnen till godo i form av " Vad blir det för barnen?" förändrad kunskap är högst relevant och en viktig del i ledningens arbete med att styra.

Medarbetare

Värdegrunden består av:

Stadions förskoleenhets signum är värme, professionalism och framtidstro.

I vår verksamhet strävar vi efter att kombinera den lilla förskolans fördelar i form av trygga relationer med den stora enhetens när det gäller samarbete och utveckling.

Tillsammans bildar dessa den värdegrund på vilken enhetens grund vilar. Den togs fram för snart fyra år sedan utifrån förskolechefens analys av verksamheten och utifrån den riktning som bedömdes skulle utgöra den övergripande styrningen.

Ledningen arbetar för att skapa förutsättningar och engagemang hos medarbetarna samt utveckling av verksamheten i våra mötesforum. Från personliga möten med enskilda medarbetare till möten med arbetslag och större grupper arbetar vi utifrån vårt signum samtidigt som vi lyfter och främjar de kvalitativa prestationerna. Våra mötesforum, såväl individuella som grupp, utvecklas ständigt gentemot mål och riktlinjer. Vi följer upp och återkopplar kontinuerligt till medarbetarna, från det lilla till det stora, framförallt i medarbetarsamtalen och på nätverken/Stadionsgruppen. Det bidrar till medarbetarskap som motor i utvecklingsarbetet. Med hjälp av våra uppföljningsverktyg och de analyser som görs utifrån dessa gör vi en tillförlitlig kompetensplanering.

Alla förskolor har Pedagogisk utvecklingstid (PU-tid) samt planeringstid för personalen i syfte att öka likvärdigheten samt verksamhetens nivå, från det lilla till det stora.

Enhetens uppföljningsverktyg är framförallt:

- samtal och reflektioner tillsammans med barn/personal/föräldrar
- observationer och dokumentationer
- Förskoleundersökningen
- Kvalitetsindikatorn för självvärdering, WKI
- diverse statistiska mätningar via stadens och stadsdelens uppföljningssystem t ex,

- ekonomi, frånvaro och andelen ekologiska livsmedel
- tillbud- och skadeanmälningar i IA
 - samtal och samarbete med externa kontakter, såsom habilitering och Autismcenter
 - samtal och samarbete med samordnare på stadsdelen
 - Likabehandlingsarbetet
 - muntlig och skriftlig information och kommunikation
 - medarbetarenkäten
 - utvärderingar i arbetslagen
 - utvecklings- och medarbetarsamtal samt enskilda samtal
 - övriga kartläggningar

Vi är nyfikna på och öppna inför användandet av andra uppföljningsverktyg och är då noga med att de ska grundas på beprövad erfarenhet och/eller vetenskaplig grund.

Medarbetarundersökningen 2017 och de områden vi lyft fram från denna är framförallt att vi generellt behöver jobba med ett öppnare arbetsklimat samt samarbete kollegor emellan samt med ledningen. Detta arbete kommer att fortsätta 2018.

KF:s inriktningsmål:

1. Ett Stockholm som håller samman

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 Alla barn i Stockholm har goda och jämlika uppväxtvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel förskollärare av totalt antal anställda (Årsarbetare)	41 %	41 %	Tertial
 Andel nöjda föräldrar	90 %	90 %	År
 Antal barn per grupp	16	16	Tertial
 Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
 Kvalitetsindikatorn - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,8	3,8	År

Nämndmål:

Flickor och pojkar utvecklar sina skapande förmågor och kunskaper i en god pedagogisk miljö.

Förväntat resultat

Vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med förskolornas arbete med barns eget skapande. Personalens självvärdering visar på hög måluppfyllelse för arbetet med barns eget skapande.

Vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med förskolornas arbete med de pedagogiska miljöerna. Personalens självvärdering visar på hög måluppfyllelse för arbetet med de pedagogiska miljöerna.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nöjda vårdnadshavare gällande barns förmåga att skapa och uttrycka sig i olika former.	91 %		År
Andel nöjda vårdnadshavare gällande den pedagogiska miljön.	90 %		År
Kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget av pedagogisk miljö och material.	3,8		År
Kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget av skapande verksamhet och olika uttrycksformer.	3,8		År

Enhetsmål:

De pedagogiska miljöerna erbjuder barnen rika tillfällen till aktivt utforskande och skapande utifrån egna val, samspel och lek

Förväntat resultat

Varje barn får möta en miljö:

- som är genomtänkt, tillgänglig, varierad där det är tydligt vad som erbjuds
- som är föränderlig utifrån barnens behov, intressen och förutsättningar samt uppmuntrar till inflytande och delaktighet
- som erbjuder likvärdiga förutsättningar för undervisning, utveckling och lärande

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg, främst pedagogisk dokumentation och WKI, ser kvalitativa förändringar i barnens utveckling och lärande samt deras förmåga att göra egna val, samspela och leka.

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, omsorg och lärande bildar en helhet. Undervisningen utgår från ett tematiskt och utforskande arbetsätt.

"Miljön ska vara öppen, innehållsrik och inbjudande. Verksamheten ska främja leken, kreativiteten och det lustfyllda lärandet samt ta till vara och stärka barnets intresse för att lära och erövra nya erfarenheter, kunskaper och färdigheter.

Leken är viktig för barns utveckling och lärande. När barn leker prövar de sina tankar och hypoteser, tolkar sina upplevelser och ger dem innehåll. Leken ger kunskap och erfarenheter, skapar mening och sammanhang." Lpfö 98/16

Vi arbetar kontinuerligt för att förbättra och utveckla de pedagogiska miljöerna såväl inomhus som utomhus utifrån barngruppens behov och intressen. Barnen är delaktiga i utformandet av miljön och uppmuntras att ta ansvar för den. Miljöerna är därigenom en viktig del i vårt arbete med barns inflytande och delaktighet.

Vi strävar efter att skapa en miljö som är trygg och samtidigt rik på material och som stödjer ett utforskande arbetsätt där barnen kan undersöka och experimentera, leka, skapa och konstruera, och som inte begränsar deras aktiviteter på grund av kön. Med material som är synligt och tillgängligt och kan användas på många olika, kreativa sätt. I miljön finns det utrymme för såväl aktivitet som vila, arbete i grupper och enskilt.

Utformningen av inomhus- och utomhusmiljön, ger barnen möjlighet till egna val, inflytande över sin vardag och sitt eget lärande. Miljön stimulerar barnen att arbeta och leka tillsammans i såväl små som större grupper där de kan komma till tals, lyssna, argumentera och förhandla med varandra.

Till den pedagogiska miljön hör också pedagogernas förhållnings- och arbetssätt. Barnen får stimulans och vägledning av vuxna för att genom egen aktivitet öka sin kompetens och utveckla nya kunskaper och insikter. De vuxna skapar förutsättningar för en positiv självbild hos varje barn som tänkande, lärande och skapande människa. Barnen får hjälp att känna tilltro till sin egen förmåga att tänka själva, handla, röra sig, och lära sig.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens
Medarbetarnas kunskaper och kompetens
Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus

Uppföljning

Pedagogisk dokumentation
- Observationer och dokumentationer
- Samtal och reflektion tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar
Förskoleundersökningen
WKI

Utveckling

Utvalda arbetslag ges stöttning kring utformningen av de pedagogiska miljöerna.
Inköp/byte av möbler samordnas för att skapa likvärdighet mellan förskolorna.

Enhetsmål:

Varje barn erbjuds rika tillfällen till kulturella upplevelser och eget skapande-
/kulturskapande

Förväntat resultat

Varje barn får:
- ta del av stadens kulturutbud minst en gång/termin
- regelbundet delta i aktiviteter såsom spel och lekar tillsammans med vuxna på förskolan
- använda sin kreativa och skapande förmåga i många uttrycksformer

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg, främst förskoleundersökningen och pedagogisk dokumentation, ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse för kulturella uttryck och eget skapande.

Arbetssätt

"Att skapa och kommunicera med hjälp av olika uttrycksformer såsom bild, sång och musik, drama, rytmik, dans och rörelse liksom med hjälpa av tal- och skriftspråk utgör både innehåll och metod i förskolans strävan att främja barns utveckling och lärande. Detta inbegriper också

att forma, konstruera och nyttja material och teknik. Multimedia och informationsteknik kan i förskolan användas såväl i skapande process som i tillämpning." Lpfö 98/16

Vi erbjuder barnen upplevelser i form av konst, dans, musik, teater, film med mera samt själva staden med dess byggnader, parker, former, puls och människor. Upplevelserna följs av reflektion och bearbetning för att bli berikande för barnens språk, begreppsbildning och mångsidiga uttryck. På förskolorna finns pedagoger/kulturombud som samordnar barnens möjlighet att ta del av stadens kulturutbud. Förskolorna samarbetar även med varandra kring detta.

Arbetslagen planerar verksamheten så att barnen regelbundet får leka och spela tillsammans med vuxna.

Barnens eget skapande får stort utrymme. Genom tillgången på ett rikt och varierat material får barnen möjlighet att använda olika uttryckssätt. Förskolans pedagoger undervisar och utmanar i de estetiska lärprocesserna.

Kulturella variationer synliggörs med ett interkulturellt förhållningssätt, en process som innebär en levande dialog och reflektion om egna värderingar och föreställningar.

"Det svenska samhällets internationalisering ställer höga krav på människors förmåga att leva med och förstå de värden som ligger i en kulturell mångfald. Förskolan är en social och kulturell mötesplats som kan stärka denna förmåga och förbereda barnen för ett liv i ett alltmer internationaliserat samhälle. Medvetenheten om det egna kulturarvet och delaktighet i andras kultur ska bidra till att barnen utvecklar sin förmåga att förstå och leva sig in i andras villkor och värderingar. Förskolan ska bidra till att barn som tillhör de nationella minoriteterna och barn med utländsk bakgrund får stöd i att utveckla en flerkulturell tillhörighet" Lpfö 98/16

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens

Medarbetarnas kunskap och kompetens

Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus

Stockholms stads strategiska plan för barn- och ungdomskultur - Kultur i ögonhöjd

Uppföljning

Pedagogisk dokumentation:

- Observationer och dokumentationer

- Samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar

Förskoleundersökningen

WKI

Utveckling

Fördjupande samtal kring begreppet estetiska lärprocesser

Barnen får möjlighet att använda sig av multimedia och IKT i skapande processer

Nämndmål:

Flickor och pojkar utvecklar sina språkliga, kommunikativa, matematiska och naturvetenskapliga förmågor och kunskaper

Förväntat resultat

Vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med förskolornas arbete med barns utveckling och lärande. Personalens självvärdering visar på hög måluppfyllelse för arbetet med språk, matematik, naturvetenskap och teknik. Vårdnadshavarnas nöjdhet med, och personalens självvärdering, visar att förskolornas kvalitativa användande av digitala verktyg ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel arbetslag som bedömer sig klara kriteriet för digitalisering på nivå 4 i kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget.	75 %		År
Andel nöjda vårdnadshavare gällande barns användande av digitala verktyg/hjälpmedel.	52 %		År
Index utveckling och lärande.	87		År
Kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget av barns matematiska utveckling.	3,8		År
Kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget av barns naturvetenskapliga och tekniska utveckling.	3,8		År
Kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget av barns språkliga och kommunikativa utveckling.	3,8		År

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sin matematiska utveckling

Förväntat resultat

Varje barn får genom utforskande och lek:

- upptäcka matematiken i vardagen
- utmanas i sitt matematiska tänkande
- möta en variation av material som lockar till matematiska aktiviteter

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg, främst genom pedagogisk dokumentation och WKI, ser kvalitativa förändringar i barnens matematiska handlingar och förståelse för matematiska begrepp

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet. Undervisningen utgår från ett tematiskt och utforskande arbetsätt.

"Arbetet med matematik i förskolan syftar till att genom lust och glädje engagera barn i grundläggande aktiviteter med t.e.x. tal, geometri och mätning. Verksamheten ska bidra till att utveckla barns förmåga att undersöka problem och matematiska begrepp samt resonera och kommunicera idéer och tankegångar med olika uttrycksformer. Matematiken ska kopplas till förskolans arbete inom andra områden, som språk, naturvetenskap, estetisk verksamhet och teknik." (Förskola i utveckling s. 11)

Matematiken utvecklas utifrån barnens egna erfarenheter i socialt samspel. Pedagogerna känner igen och fångar upp barnens intresse för grundläggande matematik, sätter ord på deras upplevelser och utmanar deras tankar genom att:

- Räkna, utforska mängder av föremål
- Lokalisera, uppleva rummet inom- och utomhus
- Mäta, till exempel storlek, längd, bredd, höjd, vikt, volym, hållfasthet och balans.
- Jämföra, se likheter och skillnader
- Konstruera, att sortera med tanke på egenskaper som form och mönster. Konstruera med olika material.
- Leka, fantisera och engagera sig i lekar
- Förklara, resonera om orsak och verkan, ge förklaringar med till exempel teckningar, bilder och ord.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens
Medarbetares kunskap och kompetens
Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus

Uppföljning

Pedagogisk dokumentation:

- Observation och dokumentation
- Samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar

Förskoleundersökningen

WKI

Utveckling

Medarbetarnas kunskaper ökar genom interna nätverk och projektinriktat arbetssätt.

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sin språk- och kommunikationsutveckling

Förväntat resultat

Varje barn får genom lek och utforskande:

- upptäcka och utveckla sina språk
- upptäcka och utveckla sin kommunikativa förmåga
- möta en variation av material i form av böcker, texter, bilder och symboler
- utveckla intresset för skriftspråket

Enhetsens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg, framförallt pedagogisk dokumentation och WKI, ser kvalitativa förändringar i barns språkliga handlingar och kommunikativa förmåga

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet. Undervisningen utgår från ett tematiskt och utforskande arbetsätt.

"Språk och lärande hänger ouplösligt samman liksom språk och identitesutveckling. Förskolan ska lägga stor vikt vid att stimulera varje barns språkutveckling och uppmuntra och ta tillvara barnets nyfikenhet och intresse för den skriftspråkliga världen." Lpfö 98/16

Allt arbete i förskolan är språkutvecklande och språkets betydelse för barns välbefinnande, kreativitet, lek, sociala samspel och lärande lyfts fram. Lärandet sker i vardagliga, lekfulla, sociala och för barnet meningsfulla sammanhang där barnen får möjlighet att lyssna, uttrycka sina tankar och uppfattningar, berätta, ställa frågor och argumentera. Pedagogerna bidrar till kommunikation genom att i samtal använda en varierad vokabulär, knyta an till och går bortom det redan kända, från här-och-nu till där-och-då, använda förklaringar, berättelser och humor. Projektarbete kring något som barnen visar intresse för ger möjlighet till fördjupning och möte med nya ord och begrepp samt det skrivna språket som även innefattar symboler.

Högläsning utgör en naturlig del i verksamheten i syfte att skapa ett tidigt intresse för böcker hos barnen.

Den kulturella identiteten hos barn med annat modersmål än svenska stöds genom att deras modersmål och ursprung uppmärksammas, synliggörs och inkluderas i olika delar av vår verksamhet.

Språk- och kommunikation innebär inte bara det talade språket. Vi använder oss även av gester, kroppsspråk och TAKK som komplement till den verbala kommunikationen. Utöver detta används en mängd andra kommunikationssätt, så som texter, bilder och symboler.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens
Medarbetares kunskap och kompetens
Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus
Läsombuden
Språkkartläggningen

Uppföljning

Pedagogisk dokumentation:

- Observationer och dokumentationer
- Samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar

Förskoleundersökningen

WKI

Utveckling

Antalet medarbetare med kunskaper om TAKK ökar genom fortbildning och kollegialt utbyte. Barn och pedagoger skapar tillsammans egna berättelser med hjälp av olika/nya uttryckssätt

Enhetsmål:

Barnen stimuleras och utmanas i sitt intresse för naturvetenskap och teknik

Förväntat resultat

Varje barn får genom lek och experimenterande upptäcka och utforska:

- naturvetenskapliga fenomen
- djur och växter och samband i naturen
- vardagsteknik och tekniska lösningar
- digital teknik

Enhetsens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg, framförallt pedagogisk dokumentation, ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och intresse för naturvetenskap och teknik.

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet. Undervisningen utgår från ett tematiskt och utforskande arbetsätt.

"Naturvetenskap och teknik handlar om frågor som rör människan, djur, växter, klimat och miljö, informationsteknologi, konstruktioner, material och användningen av maskiner, redskap och verktyg. Ursprunget är människans nyfikenhet och behovet att veta mer om samband mellan sig själv och sin omvärld.

I förskolan handlar naturvetenskap och teknik om att barnens omgivning och vardagsfenomen undersöks."

Förskola i utveckling, regeringskansliet.

Vi tar tillvara på barnens lust och nyfikenhet att utforska och undersöka sin omgivning och vardagsfenomen. De uppmuntras att undersöka genom att observera, sortera, formulera hypoteser, arrangera experiment och dra slutsatser, använda sig av redskap och konstruera.

Vi erbjuder barnen naturupplevelser och de får utforska djur- och växtlivet i närmiljön. Genom upptäckter i det lilla ökas förståelsen för det större perspektivet om samspelet mellan människa och natur. På så sätt bidrar vi till att grundlägga utbildningen om hållbar utveckling.

I bygg- och konstruktionslekar får barnen pröva och utforska olika material, tekniker, verktyg och redskap. Personal vägleder och diskuterar tekniska lösningar med barnen.

Multimedia, informations- och kommunikationsteknik (IKT) finns tillgängligt och används i lek och olika aktiviteter.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens

Medarbetarnas kunskap och kompetens

Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus

Uppföljning

Pedagogisk dokumentation

- Observationer och dokumentationer
- Samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger

Förskoleundersökningen

WKI

Utveckling

Medarbetarnas ämneskunskaper ökar genom intern och extern utbildning.

Alla avdelningar utökar och/eller utvecklar material som lockar till naturvetenskapligt och tekniskt utforskande.

Nämndmål:

Förskolorna har ett nära och förtroendefullt samarbete med vårdnadshavare och en välfungerande samverkan med skolan.

Förväntat resultat

Vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med samverkan med förskolan, upplever att de är delaktiga och har inflytande.

Vårdnadshavarnas är fortsatt nöjda med förskolornas dokumentation och synliggörande av barns utveckling och lärande. Formerna för pedagogisk samverkan mellan förskola och skola stärks.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nöjda vårdnadshavare gällande delaktighet och inflytande.	83 %		År
Andel nöjda vårdnadshavare gällande dokumentation och synliggörande av barns utveckling och lärande.	80 %		År
Index samverkan med hemmet.	87		År

Enhetsmål:

Enheten har goda former för samverkan med föräldrar/vårdnadshavare

Förväntat resultat

Föräldrar/vårdnadshavare:

- får möjlighet till delaktighet och inflytande i verksamheten
- får veta vad förskolan gör för att stödja barnets utveckling
- får ta del av sitt barns utveckling och lärande genom uppföljning och dokumentation

Enhetsmålet nås när vi genom våra utvärderingsverktyg, förskoleundersökningen och WKI, ser kvalitativa förändringar i samverkan mellan förskola och hem.

Arbetsätt

Arbetslagens planering, diskussioner och reflektioner utgår från läroplanens mål och intentioner.

"Förskolans arbete ska (...) ske i ett nära och förtroendefullt samarbete med hemmen. Föräldrar ska ha möjlighet att inom ramen för de nationella målen vara med och påverka verksamheten i förskolan. Att förskolan är tydlig i fråga om mål och innehåll är en förutsättning för föräldrarnas möjligheter till inflytande.
Lpfö 98/16

Vi har regelbundna visningar av våra förskolor där det ges tydlig information om att vi är kommunala förskolor. Vi lägger stor vikt vid att ge varje barn och förälder en personlig och tydlig introduktion i förskolan. Genom föräldraaktiv inskolning får föräldrarna insyn i och kunskap om verksamheten samt lär känna barn, pedagoger och andra föräldrar. Inskolningen följs upp i ett kortare samtal mellan pedagoger och föräldrar. På så sätt tas föräldrarnas upplevelser/erfarenheter till vara.

Föräldrar får möjlighet till delaktighet och inflytande genom samtal, möten och olika forum. Basen i föräldrasamarbetet är den dagliga kontakten vid lämning och hämtning. Med hjälp av ett professionellt bemötande skapar vi goda relationer och delger föräldrar/vårdnadshavare kontinuerligt vad förskolan gör för att stödja barnet.

Som komplement till de dagliga mötena använder vi oss av kontakt via telefon och mail. Alla föräldrar erbjuds ett utvecklingssamtal/år i november/december. Samtalen baseras på den dokumentation och uppföljning av barnets utveckling och lärande i verksamheten som förskolan gör, och på förälders/föräldrars berättelser om barnet utanför förskolan. Alla föräldrar bjuds in till minst ett föräldramöte/år då vi presenterar verksamheten och bjuder in föräldrarna till samtal.

Genom avdelningarnas informationsbrev, som skrivs två gånger/månad, kan föräldrar ta del av vad barnen får vara med om. Informationsbreven visar kopplingen mellan förskolans arbetssätt och dess styrdokument.

Föräldrar välkomnas att delta i barnets verksamhet på förskolan, t ex en dag eller en halvdag utifrån verksamhetens utformning och föräldrarnas önskemål. Inom enheten finns föräldrasamråd.

Vi synliggör arbetet och lärandet i förskolan genom olika former av dokumentation. Genom dokumentationerna kan föräldrarna följa verksamheten – vad vi gör, varför och på vilket sätt det utvecklar barnet/barnen samt barnets och gruppens lärprocesser.

Resursanvändning

Medarbetares kunskap och kompetens

Informationsbrev

Föräldrasamråd

Föräldramöten och övriga sammankomster mellan förskola-hem

Vardagliga samtal och utvecklingssamtal

Dokumentation

Uppföljning

Samtal och reflektioner tillsammans med pedagoger/föräldrar/vårdnadshavare
Observation och dokumentation
Förskoleundersökningen

Enhetsmål:

Samverkan med skolan fungerar väl

Förväntat resultat

Övergång till skola fungerar väl för alla barn

Arbetsätt

De fastställda formerna för samverkan används och enhetens representanter bidrar till en positiv utveckling i syfte att gynna barnens övergång förskola-skola.

Dessa former är:

Barnen gör ett verksamhetsbesök i förskoleklass under februari månad.

Personal från förskola och skola har ett gemensamt överlämningsmöte i maj/juni då skolan får ta del av vad barnen varit med om sista året på förskolan.

Personal från förskola och skola har ett gemensamt uppföljningsmöte i oktober månad.

Resursanvändning

Ledningens och personalens kompetens
Samverkansforum med skolan

Uppföljning

De fastställda forumen för uppföljning

KF:s inriktningsmål:

2. Ett klimatsmart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5 Stockholms miljö är giftfri

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	75 %	Fastställs 2018	År
 Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	50 %	45%	År

Nämndmål:

Nämndens verksamheter är giffria

Förväntat resultat

Verksamheterna minskar användningen och exponeringen av skadliga kemikalier. Andelen ekologisk och vegetarisk mat i verksamheterna ökar. Vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med förskolornas arbete med kost, rörelse och hälsa.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Index kost, rörelse och hälsa.	86		År

Enhetsmål:

Barnens hälsa och välbefinnande främjas, vi grundlägger hälsofrämjande vanor

Förväntat resultat

Varje barn får:

- genom lek utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning
- näringsriktig kost
- möjlighet till balans mellan vila och aktivitet samt arbetsro

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse kring vikten av hälsa och välbefinnande.

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet. Undervisningen utgår från ett tematiskt och utforskande arbetsätt.

"Det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa grundläggs i förskoleåldern och är positivt för lärandet. Genom lek, rörelse och utevistelse läggs en god grund för barns fysiska utveckling, hälsa och motionsvanor. Alla barn har rätt till god, varierad och näringsriktig mat av god kvalitet i förskolan. Måltiderna fyller också en viktig pedagogisk funktion."

Förskoleprogram för Sthlm:s stad, 2013

Att främja god hälsa och välbefinnande handlar om att skapa förutsättningar för fysiskt och psykiskt välmående.

Vi skapar en väl avvägd dagsrytm där lek, lärande, omsorg, måltider, vila och rörelse vävs samman. Barnen kan växla mellan olika aktiviteter under dagen och det finns utrymme för deras egna planer, fantasi och kreativitet i lek och lärande. Vi lyfter också vikten av att skapa arbetsro i de aktiviteter och lekar som barnen vistas i.

Våra kockar samarbetar genom att ha regelbundna träffar för att dels få ett likvärdigt innehåll och även utveckla hela enhetens mat som är varierad och väl avvägd i färg, smak och näringsinnehåll.

Barnen får grundläggande kunskaper om sambandet mellan kost, rörelse, hygien och hälsa.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens
Personalens kunskap och kompetens
Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus
Enhetens/förskolans likabehandlingsarbete

Uppföljning

Pedagogisk dokumentation:

- Observation och dokumentation
- Samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar

Förskoleundersökningen

WKI

Likabehandlingsarbetet

Enhetsmål:

Stadens förskolor arbetar för hållbar utveckling

Förväntat resultat

- Vi säkerhetsställer att nivå 1 i Stockholms stads kemikalieplan, Kemikaliesmart förskola är uppfylld
- Vi fortsätter arbetet mot nivå 2 i Stockholms stads kemikalieplan, Kemikaliesmart förskola är uppfylld
- Andelen ekologisk och vegetarisk mat ökar (Nivå 2)
- Arbetslagen fångar upp barnens egna frågor och kreativa idéer och kopplar det till miljöfrågor och livsstil

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens handlingar och förståelse för miljöfrågor, andelen ekologisk mat ökar och arbetet mot en kemikaliesmart förskola fördjupas.

Arbetsätt

Hållbar utveckling innebär en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. (Bruntlandkommissionen 1987)

Lärande för hållbar utveckling karakteriseras av demokratiska arbetsätt, kritiska förhållningssätt, ämnesövergripande samarbeten, mångfald av pedagogiska metoder samt delaktighet och inflytande för barnen.

Vi fördjupar vårt arbete kring åtgärderna på nivå 1 och arbetet med nivå 2 fortgår. Goda exempel på arbets-/förhållningssätt och bra material sprids på APT och planeringsdagar samt genom miljögruppens arbete.

Nya inköp görs utifrån ett kemikaliesmart perspektiv och med försiktighetsprincipen i fokus. Hänsyn tas även till pedagogiska överväganden.

All olämplig plast byts ut i köken och andelen ekologisk och vegetarisk mat ökar. Arbetet

med att göra måltiden klimat- och kemikaliesmart fortsätter genom att kockarna får utbildning och ingår i nätverk på enhets- och stadsdelsnivå.

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet. Undervisningen utgår från ett tematiskt och utforskande arbetssätt.

"Förskolan ska lägga stor vikt vid miljö- och naturvårdsfrågor. Ett ekologiskt förhållningssätt och en positiv framtidstro ska prägla förskolans verksamhet. Förskolan ska medverka till att barnen tillägnar sig ett varsamt förhållningssätt till natur och miljö och förstår sin delaktighet i naturens kretslopp. Verksamheten ska hjälpa barnen att förstå hur vardagsliv och arbete kan utformas så att det bidrar till en bättre miljö både i nutid och i framtid."

Lpfö 98/16

För att grundlägga förståelsen för hållbar utveckling erbjuder vi barnen naturupplevelser och de får utforska djur, natur och växter i närmiljön. Genom upptäckter i det lilla ökar förståelsen för det större perspektivet om samspelet mellan människa och miljö. Arbetslagen arbetar också tillsammans med barnen kring materialvård och omsorg om den gemensamma miljön samt återvinning. Vi hämtar inspiration till vårt arbete från "Skola för hållbar utveckling".

Resursanvändning

Kockarnas kunskap och kompetens, kocknätverk
Miljöombud och miljögrupp i enheten och stadsdelen

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens
Pedagogisk dokumentation
Medarbetares kunskap och kompetens
Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus
Handlingsplan kemikaliesmart förskola 2017 Östermalms sdf
Vägledning för Kemikaliesmart förskola

Uppföljning

Analys av avdelningarnas arbete med Nivå 1 och 2 i Stockholms stads kemikalieplan i miljögruppen
Mätning av andelen inköpta ekologiska-/KRAV-märkta livsmedel

Pedagogisk dokumentation:
- Observation och dokumentation
- Samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar
Förskoleundersökningen
WKI
Handlingsplan kemikaliesmart förskola Östermalms sdf
Vägledning för Kemikaliesmart förskola
Miljönätverk på enhets- och stadsdelsnivå

Utveckling

Fördjupande samtal kring begreppet lärande för hållbar utveckling
Samtliga av enhetens arbetslag arbetar med materialvård och källsortering tillsammans med barnen.

KF:s inriktningsmål:

3. Ett ekonomiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.5 Stockholms stads ekonomi är långsiktigt hållbar

Nämndmål:

Positiva ekonomiska och verksamhetsmässiga resultat med goda effekter för stadsdelens invånare.

Förväntat resultat

Alla chefer tar ansvar, följer upp och vidtar åtgärder för att nå sina mål och ha en budget i balans. Medarbetarna är insatta i arbetsplatsens mål och vet vad som förväntas av dem i sitt arbete.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Styrningsindex	75		År

Enhetsmål:

I Stadions förskoleenhet ska ett kostnadseffektivt budgetarbete bedrivas och vid befarat underskott ska åtgärder vidtas

Förväntat resultat

Budget i balans

Arbetssätt

Förskoleenheten gör en budgetprognos för hela året. Vi arbetar med att anpassa antal anställda och inköp utifrån enhetens budget.

Utifrån ekonomirapporter och personalrapporter följs ekonomin upp. Vid upptäckta avvikelser vidtas åtgärder.

Faktorer av ekonomisk betydelse går kontinuerligt igenom och följs upp i ledningsgruppen.

Budgeten åskådliggörs för medarbetarna samt fortlöpande information ges. Delaktighet och förslag kring ekonomi och budget uppmuntras.

Budgetdiskussioner förs för att öka kostnadsmedvetenheten.

Dialog med ekonomiavdelningen.

Resursanvändning

Enhetens ledningsgrupp

Anordnarwebben

Dialog med köansvarig inom stadsdelen
 Ekonomiavdelningens kunskaper
 Medarbetarnas kompetens och delaktighet
 Samarbete med övriga förskolechefer

Uppföljning

Ekonomirapporter följs upp varje månad och en prognos görs över budgetläget.
 Vi jämför kostnader och avvikelser mellan förskolorna - egenkontroll.
 Rapporter skickas in till ekonomiavdelningen.

Utveckling

Medarbetarnas kunskap och delaktighet i budgetarbetet ska öka.

KF:s inriktningsmål:

4. Ett demokratiskt hållbart Stockholm

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.2 Stockholms stad är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Aktivt Medskapandeindex	82	81	År
 Sjukfrånvaro	7 %	tas fram av nämnden	Tertial
 Sjukfrånvaro dag 1-14	2,5 %	tas fram av nämnden	Tertial

Nämndmål:

Nämnden är en bra arbetsgivare med goda arbetsvillkor

Förväntat resultat

Chefer för nämndens verksamheter ger sina medarbetare mandat och förutsättningar för att vara delaktiga och ta ansvar i sitt arbete. Genom tillit, engagemang och lyhördhet kan chefer och medarbetare tillsammans utveckla verksamheten och bidra till att AMI, aktivt medskapandeindex, ökar och att andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andelen medarbetare som kan rekommendera sin arbetsplats till andra.	63 %		År
Ledarskapsindex	86		År
Kommentar			
Enligt 2017 då jag låg på 72% anser jag att årsmålet på 75% är både realistiskt men samtidigt tillräckligt högt för att använda som målbild.			

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enheter ska ta fram en kompetensförsörjningsplan.	2018-01-01	2018-12-31
Implementera framtagen rutin gällande kränkande särbehandling.	2018-01-01	2018-12-31

Enhetsmål:

Stadions förskolor är en attraktiv arbetsplats med goda förutsättningar för kompetensutveckling

Förväntat resultat

- Organisation, uppdrag och mål för verksamheten är tydliga
- Krav och förväntningar på personalen är tydliga
- Personalen får kontinuerligt den kompetensutveckling som krävs för att de professionellt ska kunna utföra sina uppgifter
- Resultaten följs upp och återkopplas för ökad delaktighet och dialog

Arbetsätt

Vid medarbetarsamtalen diskuterar vi organisationsutveckling samt kartlägger vilket behov av kompetensutveckling som enskilda medarbetare har.

Vi uppmuntrar medarbetare att söka till vidareutbildningar.

Vi har gemensamma föreläsningar inom specifika områden.

Vi har olika forum där vi skapar motivation genom kollegialt lärande

Vi stärker förskollärares yrkesroll genom arbetslagsledarutbildning

Vi tar emot VFU-studenter och får på så sätt ta del av ny litteratur och nya forskningsrön

Vi har de fastställda forum för samverkan som föreskrivs. T ex APT och samverkansmöten med de fackliga organisationerna

Resursanvändning

Medarbetarnas och ledningens kunskap och kompetens samt aktivt arbete med gruppprocesser

Enhetens mötesforum

Intern och extern kompetensutveckling

Stockholms Stads personalpolicy

Uppföljning

På Apt samt i andra forum följer vi upp kurser/ utbildningar som medarbetare har varit på

Utvecklings/medarbetarsamtal samt enskilda samtal

Utvärderingar i arbetslagen

Medarbetarenkäten

Uppföljning av dokumentation, observationer, kartläggningar och diskussioner

Likabehandlingsarbetet

Utveckling

Former för introduktion av nyanställda

Andelen VFU-handledare ökar

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.3 Stockholm är en stad som lever upp till mänskliga rättigheter och är fritt från diskriminering

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel brukare som inte upplever diskriminering inom förskolan och familjedaghem	100 %	Öka	År

Nämndmål:

Invånare och brukare får ett gott och respektfullt bemötande, ett normkritiskt och inkluderande förhållningssätt genomsyrar nämndens verksamheter.

Förväntat resultat

Verksamheterna fördjupar sina kunskaper om antirasism, genus, normkritik och hbtq-personers livsvillkor. Brukarna är nöjda med personalens bemötande och en lägre andel upplever sig diskriminerade, jämfört med föregående år. Vårdnadshavarna är fortsatt nöjda med förskolornas arbete med normer och värden.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nöjda vårdnadshavare gällande barns lika möjligheter att utvecklas	94 %		År
Andel nöjda vårdnadshavare gällande personalens bemötande av barn	95 %		År
Andel nöjda vårdnadshavare gällande personalens bemötande av vårdnadshavare	95 %		År
Index normer och värden	92		År

Enhetsmål:

Alla barn inkluderas och deltar i verksamheten utifrån sina förutsättningar och behov

Förväntat resultat

Varje barn:

- gör framsteg och övervinner svårigheter
- deltar i olika former av samarbete och beslutsfattande
- erfar känslan av att vara betydelsefull, kompetent och omtyckt

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra uppföljningsverktyg, främst pedagogisk dokumentation, kan se kvalitativa förändringar i barnens handlingar, utveckling och lärande.

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet. Undervisningen utgår från ett tematiskt och utforskande arbetsätt.

Barnen i förskolan "ska möta vuxna som ser varje barns möjligheter och som engagerar sig i samspelet med både det enskilda barnet och barngruppen".

Lpfö 98/16

Förskolornas rutiner och förhållningssätt bidrar till att skapa en likvärdig förskola för alla barn inom enheten.

Utgångspunkten är att det är pedagogernas ansvar att se hur verksamheten/arbetssätten kan utformas för att möta alla barn.

Barn har olika bakgrund/förutsättningar när det gäller sätt att vara tillsammans på, att samtala, att berätta, att läsa, dessa olikheter berikar förskolornas verksamhet, att ta till vara dessa olikheter är en del av vårt arbete (Interkulturellt förhållningssätt).

Förskolans arbetslag har i uppdrag att "samarbeta för att erbjuda en god miljö för utveckling, lek och lärande och särskilt uppmärksamma de barn som av olika skäl behöver stöd i sin utveckling" samt också "ge stimulans och särskilt stöd till de barn som befinner sig i svårigheter av olika slag". Lpfö 98/16

Enheten har tydliga rutiner för hur vi samarbetar för att stötta de barn som behöver extra stöd och stimulans. Dessa rutiner utgår ifrån Östermalms stadsdelsförvaltnings gemensamma plattform. Varje avdelning har en särskild pärm för detta arbete där rutiner och handlingsplaner samlas. Avdelningarnas pärminnehåll finns även i digital form. Där kan pedagoger hitta underlag för observationer, handlingsplaner och reflekterande samtal samt metoder, arbetssätt och material.

Ledningen stöttar personalen med handledning och reflekterande samtal kring de funderingar som uppkommer angående enskilda eller en grupp barn, med fokus på pedagogernas arbetssätt för att tillvarata och utgå från barnets/barnens styrkor, förutsättningar, intressen och behov. Vid behov görs en grundligare analys och kartläggning samt utvidgat samarbete med stadsdelens samordnare.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens

Medarbetarna och ledningens kunskap och kompetens

Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus

Stadsdelens Specialpedagog/samordnare

Externa kontakter, såsom Habilitering, Autismcenter och föräldrar/vårdnadshavare

Stadsdelens gemensamma plattform för Barn i behov av särskilt stöd

Stadsdelens underlag för språkkartläggning

Likabehandlingsarbete

Uppföljning

Pedagogisk dokumentation:

- Observation och dokumentation

- Samtal och reflektion med barn/pedagoger/föräldrar

Förskoleundersökningen

WKI

Samtal med externa kontakter, såsom habilitering, autismcenter och föräldrar

Samtal med specialpedagog/samordnare på stadsdelen

Handlingsplaner

Utveckling

Vi fortsätter att utveckla och systematisera tydliga rutiner för dokumentation i olika former. Exempelvis kontinuerlig uppföljning av handlingsplaner, dokumentation som går mellan förskola och hem.

Enhetsmål:

Ett aktivt jämställdhets- och likabehandlingsarbete pågår

Förväntat resultat

- Pojkar och flickor ges samma möjligheter att lära och utvecklas
- Barnen utvecklar förmågan att leva sig in i andra människors situation och viljan att hjälpa varandra
- Barnen utvecklar förståelse för att alla människor har lika värde
- Alla som arbetar i förskolan är förtrodda med förskolans demokratiska uppdrag

Enhetsens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg ser kvalitativa förändringar i barnens val och samspel samt pedagogernas kunskaper om det demokratiska uppdraget.

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet.

"Förskolan ska motverka traditionella könsroller och könsroller. Flickor och pojkar ska i förskolan ha samma möjligheter att pröva och utveckla förmågor och intressen utan begränsningar utifrån stereotypa könsroller."

Lpfö 98/16 s. 5

Arbetslagen arbetar aktivt för att ge alla barn tillgång till alla de möjligheter och utmaningar som förskolan erbjuder så att de får bredda sina lekmönster och intressen, utvecklas och lära på alla områden oavsett könsuttryck. Det innebär att den pedagogiska miljön, förhållningssätt, arbetsätt och gruppindelning ses över ur ett normkritiskt- och genusperspektiv. Genom observationer och pedagogisk dokumentation säkerställer pedagogerna att flickor och pojkar får lika stort inflytande över och utrymme i verksamheten.

Omsorg om och hänsyn till andra människor, liksom rättvisa och jämställdhet samt egna och andras rättigheter ska lyftas fram och synliggöras i verksamheten. Barn tillägnar sig etiska värden och normer främst genom konkreta upplevelser. Vuxnas förhållningssätt påverkar barns förståelse och respekt för de rättigheter och skyldigheter som gäller i ett demokratiskt samhälle och därför är vuxna viktiga som förebilder.

Lpfö 98/16 s. 4

Personalen använder vardagliga händelser för att skapa förståelse för olika perspektiv. De vägleder barnen genom samtal och reflektion att bearbeta konflikter och reda ut missförstånd, kompromissa och respektera varandra. Genom leken får barnen möjlighet att utveckla sin

sociala förmåga, inlevelse, förmåga att samarbeta och lösa problem. Samarbeta i gemensamma projekt skapar delaktighet och tillhörighet genom att var och en bidrar och är viktig för gruppen.

Likabehandlingsarbetet handlar om att skapa en förskola fri från diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Likabehandlingsarbetet ska genomsyra hela verksamheten och avspeglas i de vardagliga rutinerna, planerade aktiviteter och personalens förhållningssätt i enlighet med förskolans värdegrund. Arbetet syftar till att främja barns lika rättigheter oavsett kön, könsidentitet eller könsuttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder, samt förebygga och förhindra trakasserier och annan kränkande behandling. Arbetet handlar inte bara om att åtgärda problem som redan har uppkommit i ett enskilt fall, utan om att förebygga att barn och elever diskrimineras, trakasseras, kränks eller på annat sätt får begränsande möjligheter i förskolan.

En del i likabehandlingsarbetet är upprättandet av plan mot diskriminering och kränkande behandling som görs enhets- och förskolevis varje år. Vi arbetar enligt Diskrimineringslagen med aktiva åtgärder; främjande och förebyggande, för att motverka diskriminering och undanröja hinder för allas lika rättigheter och möjligheter i verksamheten oavsett diskrimineringsgrund.

Arbetet med aktiva åtgärder omfattar:

- arbete i fyra steg (undersöka, analysera, åtgärda, samt följa upp och utvärdera)
- ta fram, följa upp och utvärdera riktlinjer och rutiner för att förhindra trakasserier och sexuella trakasserier
- dokumentera alla delar av det fortlöpande arbetet
- samverka med barn och all personal inom verksamheten.

Alla delar av det löpande arbetet under året dokumenteras för att förskolan över tid ska kunna följa och stämma av effekterna av det egna utvecklingsarbetet, det vill säga om de åtgärder som genomförts haft avsedd verkan. Dokumentationen fungerar som ett stöd för förskolepersonalen i deras arbete om att främja barnets lika rättigheter och möjligheter, samt förebygga diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Likabehandlingsarbetet samt upprättandet av planen fungerar som ett stöd för pedagogerna och skapar medvetenhet om diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion/trosuppfattning, sexuell läggning, funktionshinder och ålder.

Arbetet med likabehandling bidrar också till ett normkritiskt förhållningssätt, vilket innebär undersökande av hur normer kommer till uttryck i vardagen, i mötet med barnen, i valet av material, valet av aktiviteter, gruppindelning mm.

Antirasistiskt förhållningssätt innebär att vi inte lägger några värderingar utifrån människors etniska, rasliga eller kulturella tillhörighet utan att vi värdesätter våra olikheter i verksamheten, såväl barns som vuxnas.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens
Medarbetarnas kunskap och kompetens
Enhetens och förskolans likabehandlingsarbete
Litteratur och pedagogiskt material, exempelvis Barnkonventionen

Uppföljning

Likabehandlingsarbetet:

-I det fortlöpande arbetet ska enheten/förskolan följa upp och utvärdera resultat av arbetet med undersökningen, analysen och åtgärderna.

Pedagogisk dokumentation:

- Observationer och dokumentationer
 - Samtal och reflektioner tillsammans med barn/pedagoger/föräldrar
- APT och andra mötesforum
Förskoleundersökningen
WKI

Utveckling

Kompetensutveckling inom nämnda område för medarbetarna

Enhetsmål:

Verksamheten kännetecknas av ett gott bemötande

Förväntat resultat

- Föräldrarna känner sig välkomna att ställa frågor, framföra synpunkter och klagomål på verksamheten
- Alla som kommer i kontakt med vår verksamhet upplever att de får ett bra bemötande

Enhetens mål är uppfyllt när vi med hjälp av våra utvärderingsverktyg, ser kvalitativa förändringar i verksamheten. Vi gör en samlad bedömning utifrån antal och innehåll på de frågor och synpunkter som framförts i våra olika forum för kontakt med brukare.

Arbetsätt

Förskolorna är tillgängliga för nya vårdnadshavare genom information på Hitta service, varje förskolas kontaktperson och regelbundna visningar, ca 1 gång/månad. När en familj fått erbjudande om plats ordnar vi, om så önskas, en visning så snart som möjligt på den förskola som erbjudits för att föräldrarna ska kunna ta ställning innan de svarar.

Vi är positiva till att föräldrar framföra synpunkter, i första hand till pedagogerna, och inkomna synpunkter lyfts regelbundet med ledningen på veckomöten. Föräldrar kan också framföra synpunkter via mail, på utvecklingssamtal, föräldramöten och föräldrarnas råd. Dessa tas omhand kontinuerligt.

Förhållningssätt och professionellt bemötande är ständigt aktuella frågor som vi arbetar med i

vardagen och i våra mötesforum

I vårt likabehandlingsarbete är dialog kring värdegrunds- och bemötandefrågor en central del, där vi också lyfter att pedagogerna är viktiga förebilder för barnen. Även i arbetet med enhetens signum; värme professionalitet och framtidstro, ingår dessa frågor.

Resursanvändning

Medarbetarnas kunskap och kompetens
Observation och dokumentation
Likabehandlingsarbetet
Litteratur
Utvecklingssamtal, föräldramöten och förskoleundersökningen
Förskolesamrådsmöten
Jämför Service

Uppföljning

Samtal och reflektioner tillsammans med pedagoger, exempelvis veckomöten på varje adress
Dialoger genom e-post och telefon med föräldrar
Personalens observationer och dokumentationer
Förskoleundersökningen
Föräldrasamråd
Utvecklingssamtal
Föräldramöten/Föräldraforum
Incidentrapportering i IA

Utveckling

Vi utvecklar informationen på Hitta Service utifrån enheten som helhet. Förskolespecifika faktorer lyfts fram ytterligare.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.4 Stockholm är en stad som respekterar och lever upp till barnets rättigheter i enlighet med FN:s barnkonvention

Nämndmål:

Barnrättsperspektivet uppmärksammas och barnets rättigheter respekteras

Förväntat resultat

Arbetet med barnkonsekvensanalyser och barnchecklistor vidareutvecklas.
Barnrättsperspektivet stärks genom utbildningsinsatser för berörda medarbetare inom förskola, socialtjänst och parkmiljö. Vårnadshavarna är fortsatt nöjda med förskolornas arbete med barns inflytande. Personalens självvärdering visar att arbetet utifrån barnkonventionen är väl förankrat i verksamheten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel arbetslag som bedömer sig klara kriteriet för	90 %		År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
barnkonventionen på nivå 4 i kvalitetsindikatorn, självvärdering utifrån läroplansuppdraget			
Index barns inflytande	92		År

Enhetsmål:

Barnrättsperspektivet uppmärksammas och är en viktig del i enhetens styrning

Förväntat resultat

- Barnen utvecklar förmågan att ta ansvar och ges möjlighet till inflytande i vardagen
- Barnens åsikter och uppfattningar respekteras och värdesätts

Arbetsätt

Leken är förskolans främsta verktyg och skapar lust och glädje hos barnen, lärande och omsorg bildar en helhet.

"I förskolan läggs grunden för barnen att barnen ska förstå vad demokrati är. Barnens sociala utveckling förutsätter att de alltefter förmåga få ta ansvar för sina egna handlingar och för miljön på förskolan. De behov och intressen som barnen på olika sätt ger uttryck för bör ligga till grund för utformningen av miljön och planeringen av verksamheten."

Lpfö 98/16

Barnen får delta i olika former av samarbete och beslutsfattande och får därigenom möjlighet att förstå och handla efter demokratiska principer. Till exempel möten/samlingar där frågor om förskolans vardag, miljö, material och aktiviteter ingår och där varje barn får möjlighet att uttrycka sin mening, lyssna, förhandla och komma överens. Barnens förslag och önskemål kommer även fram genom observationer, aktivt lyssnande, samtal och pedagogisk dokumentation.

Den pedagogiska miljön är utformad så att den stimulerar barnen att leka tillsammans i olika grupper där de kan komma till tals, lyssna, argumentera och förhandla med varandra. I lek, projekt och vardagliga rutiner stimuleras barnen att samspela och hjälpa varandra.

Barnens intressen och idéer ligger till grund för projektarbeten, både enskilt och i grupp. De är också delaktiga i dokumentationsarbete och reflektion kring projekt. Genom pedagogisk dokumentation synliggörs barnens delaktighet och inflytande för dem själva, pedagogerna och föräldrarna.

Genom återkoppling och delaktighet blir barnen medvetna om hur deras åsikter tas till vara.

Resursanvändning

Barnens erfarenheter, nyfikenhet, tankar och kompetens

Observation, dokumentation och pedagogisk dokumentation

Likabehandlingsarbetet

Medarbetarnas kunskap och kompetens inom området, exempelvis Barnkonventionen och

aktuell lagstiftning
Pedagogisk miljö och material inomhus och utomhus

Uppföljning

Likabehandlingsarbetet:

-I det fortlöpande arbetet ska enheten/förskolan följa upp och utvärdera resultat av arbetet med undersökningen, analysen och åtgärderna.

Pedagogisk dokumentation:

- Observationer och dokumentationer
- Samtal och reflektioner tillsammans med barn/personal/föräldrar

Förskoleundersökningen

WKI*

Utveckling

Forskning och ny vetenskap inkluderas i verksamheten.
Medarbetare får ökade kunskaper om barnrättsperspektivet

KF:s mål för verksamhetsområdet:

4.8 Offentlig upphandling utvecklar staden i hållbar riktning

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
 Andel elektroniska inköp	65 %	Tas fram av nämnden	Tertial

Nämndmål:

Nämndens upphandlingar och inköp utvecklar staden i hållbar riktning

Förväntat resultat

Verksamheterna erbjuds utbildning och kunskapen om inköp via e-handel ökar.

Enhetsmål:

Effektiva inköp är vägledande inom organisationen

Förväntat resultat

- Andelen inköp via E-handel ökar
- Samordning av inköp ökar
- Andelen inköp som är långsiktiga och klimatsmarta ökar

Arbetsätt

Vi fortsätter att bygga vår organisation för effektiva inköp där förskolorna samarbetar kring inköp av förbrukningsmaterial.

Rapporter skickas in till ekonomiavdelningen.

Vi samordnar inköp av möbler och annan utrustning för en hållbar och likvärdig miljö på alla förskolor.

Resursanvändning

Enhetens ledningsgrupp
Ekonomiavdelningens kunskaper
Medarbetarnas kompetens och delaktighet
Samarbete med övriga förskolechefer och deras ledningsgrupper inom SDF

Uppföljning

Ekonomiavdelningen
Dokumentation av samordnat inköp

Jämföra kostnader och avvikelser mellan förskolorna - egenkontroll.

Utveckling

Även andelen klimatsmarta sällanköpstjänster ökar.

Uppföljning av ekonomi

Resursanvändning

Budget 2018

Uppföljning av ekonomi

Resursanvändning

Uppföljning sker kontinuerligt inom enheten. Varje månad sker budgetuppföljning med ekonomiavdelningen.

Budget 2018

Kr	Förskolepeng
1-3 år	123 230
4-5 år	103 447
Allmän förskola	49 166
Kulturpeng	500
Barnomsorgsgaranti	1000
Beräknat barnantal 1-3 år	166
Beräknat barnantal 4-5 år	159
Beräknat budget för året, tkr	37 322

Ersättningar

Förskoleenheterna får peng utifrån inskrivningen varje månad. Förskolepengen är den av Kommunfullmäktige beslutade peng och ska täcka kostnader för förskolornas hela verksamhet med undantag för hyreskostnader, viss lokalupprustning och vissa programövergripande kostnader. Utöver förskolepeng får förskolorna medel för att genomföra två kulturaktiviteter. Dessutom får enheterna medel för stödinsatser för barn med särskilda

behov. För barnomsorg på obekvämlig arbetstid kommer enheterna att få ersättning från Utbildningsförvaltning efter ansökan enligt det nya ersättningsystemet. Därutöver kan enheter tilldelas medel, efter beslut av avdelningschef för förskola och parklek, för merkostnader vid avveckling eller uppstart av förskolor.

Vi strävar efter att ha en budget i balans.

Till följd av att tilldelningen av ekonomiska medel ej till fullo har kompenserat för t ex löneökningar samt andra kostnadsökningar i takt med inflationen samt de ökade lönekostnaderna för såväl förskollärare samt barnskötare, vilka är betydligt högre jämfört med föregående år, kan vi se att vi under 2018 kommer att behöva fortsätta att ha ett utökat antal barn inom enheten som helhet, cirka 2 barn per förskola.

Övrigt